

Markkinat-tiedotteessa käsitellään ajankohtaisia listayhtiön tiedonantovelvollisuuden, tilinpäätösvalvonnan, arvopaperikaupankäynnin sekä sisäpiiriasioiden tulkintoihin ja sääntelyyn liittyviä asioita sekä valvonnan havaintoja. Tiedotteen julkaisee Finanssivalvonnan Markkina- ja menettelytapavalvonta.

Tässä tiedotteessa kerromme seuraavista aiheista:

■ Ajankohtaista ESMAssa	1
■ Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen (MAR) MiFID 2 -liitännäisten säännösten soveltaminen alkaa 3.1.2018	1
■ ESMA:ta uusia MAR Q&A -tulkintoja	3
■ MiFIR-kaupparaportointi alkaa 3.1.2018	4
■ Vaihtoehtoisten tunnuslukujen esittämisessä parannettavaa	4
■ Listayhtiötilaisuudet	11

Ajankohtaista ESMAssa

Esiteasetukseen liittyvät tekniset standardit

ESMA pyytää lausuntoja esiteasetukseen liittyvistä teknisistä standardeista, jotka koskevat muun muassa esitteen tiivistelmässä esitettäviä taloudellisia avainlukuja, esitteen täydennyksiä, esitteen julkistamista sekä mainontaa. ESMA pyytää lausuntoja 9.3.2018 mennessä.

Tekninen standardi sähköisestä tilinpäätösraportoinnista

ESMA on julkaissut ja toimittanut komissiolle luonnoksen sähköistä tilinpäätösraportointia koskevasta teknisestä standardista. Standardiluonnos edellyttää, että pörssiyritysten IFRS-konsernitiilinpäätökset julkaistaan jatkossa myös koneluettavassa XBRL-muodossa.

Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen (MAR) MiFID 2 -liitännäisten säännösten soveltaminen alkaa 3.1.2018

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin (2014/65/EU, MiFID 2) ja -asetuksen (EU, 600/2014, MiFIR) mukaan niiden soveltaminen alkaa 3.1.2018. Samanaikaisesti aletaan soveltaa MAR:n organisoitua kaupankäyntijärjestelmää, pk-yritysten kasvumarkkinaa ja päästöoikeuksia ja niihin perustuvia huutokauppatuotteita koskevia säännöksiä.

Organisoitu kaupankäyntijärjestelmä (OTF-kauppapaikka)

MiFID 2-sääntelyn tavoitteena on ohjata mahdollisimman suuri osa kaupankäynnistä järjestäytyneille markkinapaikoille niin sanotun OTC-kaupankäynnin sijaan. Osana tätä tavoitetta vuoden 2018 alusta lukien tulee mahdolliseksi perustaa OTF-kauppapaikka, jossa kaupankäynnin kohteena voi olla vain joukkovelkakirjalainoja, strukturoituja rahoitustuotteita, päästöoikeuksia ja johdannaispimuksia. OTF-kauppapaikka voi ylläpitää pörssi, sijoituspalveluyritys tai sijoituspalvelua tarjoavan luottolaitos.

Pk-yritysten kasvumarkkinat

MiFID 2:n tavoitteena on myös helpottaa pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) mahdollisuuksia saada pääomaa ja mahdollistaa niitä koskeva erityismarkkina.

Monenkeskinen kaupankäynnin järjestäjä (MTF-kauppapaikka), voi hakea toimivaltaiselta viranomaiselta kauppapaikan rekisteröimistä pk-yritysten kasvumarkkinaksi. Rekisteröinnin edellytyksenä on, että vähintään puolet pk-kasvumarkkinan liikkeeseenlaskijoista on pk-yrityksiä. Tässä yhteydessä pk-yrityksellä tarkoitetaan yritystä, jonka keskimääräinen markkina-arvo oli alle 200 miljoonaa euroa kolmen (3) edellisen kalenterivuoden lopun päätöskurssien perusteella.

Päästöoikeudet ja niiden raja-arvot

MiFID 2:ssa päästöoikeus määritellään rahoitusvälineeksi. Päästöoikeuksiin perustuvat johdannaisopimukset ovat jo aiemmin sisältyneet rahoitusvälineen määritelmään.

MAR:n sisäpiirikauppoja, sisäpiiritiedon laitonta ilmaisua ja markkinoiden manipulaatiota koskevia kieltoja sovelletaan komission huutokauppa-asetuksen (EU 131/2010) mukaiseen päästöoikeuksien tai niihin perustuvien huutokauppatuotteiden huutokauppaan huutokaupapaikassa, jolle on annettu säännellyn markkinan toimilupa. Kieltoja sovelletaan myös silloin, kun huutokauppatuotteet eivät ole rahoitusvälineitä. Lisäksi asetuksen vaatimuksia ja kieltoja sovelletaan huutokaupan yhteydessä jätettyihin tarjouksiin.

MAR:n velvoitteet sisäpiiritiedon julkistamisesta, sisäpiirilukteloiden ylläpidosta, johdon liiketoimien julkistamisesta ja markkinoiden tunnustelusta koskevat myös tiettyjä päästöoikeuksien markkinoilla toimivia markkinaosapuolia. Markkinaosapuolella tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai yhteisöä, joka käy kauppaa päästöoikeuksilla, niihin perustuvilla huutokauppatuotteilla tai niiden johdannaisilla, mukaan lukien kauppaa koskevien toimeksiantojen antaminen.

Päästöoikeuksien markkinaosapuolten osalta edellä mainitut asetuksen velvoitteet on rajattu koskemaan ainoastaan sellaisia päästökaupan toiminnanharjoittajia, joiden voidaan kokonsa ja toimintansa puolesta katsoa vaikuttavan päästöoikeuksien, huutokauppatuotteiden tai niihin liittyvien rahoitusjohdannaisten hintaan tai tarjousten tekemiseen. Tämän vuoksi komission delegoidussa asetuksessa (EU 522/2016) on määritelty markkinaosapuolen omistuksessa, määräysvallassa tai vastuulla olevien laitosten tai ilmailutoimintojen päästöille ja lämmöntuotannolle raja-arvoksi hiilidioksidiekvivalentin osalta vähintään 6 miljoonaa tonnia vuodessa ja lämmöntuotannon osalta vähintään 2 430 megawattia.

Edellä mainitut raja-arvot alittavien toimijoiden tieto omista fyysisistä toimistaan ei ole MAR 7 artiklan tarkoittamaa sisäpiiritietoa. Rajat alittavalla toimijalla voi kuitenkin olla muuta sisäpiiritiedoksi katsottavaa tietoa, kuten esimerkiksi raja-arvot ylittävää toimijaa tai laitosta koskevaa tietoa.

Raportointi omien osakkeiden hankinnasta

MAR 5 artikla edellyttää, että takaisinosto-ohjelmiin liittyvistä omien osakkeiden hankinnoista ilmoitetaan kaikkien niiden kauppapaikkojen viranomaisille, joissa osakkeet on otettu kaupankäynnin kohteeksi tai jossa niillä käydään kauppaa. MAR 4 artiklan mukaan Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA) ylläpitää rekisteriä, josta ilmenee rahoitusvälineittäin, missä kauppapaikolla niillä käydään kauppaa. ESMA:n rekisteriin voi tutustua osoitteessa https://registers.esma.europa.eu/publication/searchRegister?core=esma_registers_firds.

Lisätietoja antavat

- Pia Ovaska, lakimies, puhelin 09 183 5296
- Ville Kajala, johtava asiantuntija, puhelin 09 183 5226

ESMAlta uusia MAR Q&A -tulkintoja

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA) on päivittänyt markkinoiden väärinkäyttöasetuksen (596/2014, MAR) soveltamisesta antamiansa kysymyksiä ja vastauksia (Q&A).

ESMA on antanut uusia tulkintoja sisäpiiriluettelon ylläpitämisestä (MAR 18 artikla), sisäpiiritiedon julkistamisesta (MAR 17 artikla), markkinoiden tunnustelusta (MAR 11 artikla) ja liikkeeseenlaskijan johtohenkilön kaupankäynnistä suljetun ajanjakson aikana (MAR 19 artikla).

Sisäpiiriluettelon laatiminen ja päivittäminen (MAR 18 artikla)

ESMA on antanut kaksi uutta MAR Q&A -tulkintaa liikkeeseenlaskijan ja sen puolesta tai lukuun toimivan velvollisuudesta laatia ja päivittää sisäpiiriluettelo. Tulkinnoilla täsmennetään liikkeeseenlaskijan ja sen puolesta tai lukuun toimivan vastuunjako sisäpiiriluettelon laatimisesta ja päivittämisestä.

Tulkinnan mukaan liikkeeseenlaskijan puolesta tai lukuun toimivalla (esim. neuvonantajat ja konsultit) on oma velvollisuus laatia sisäpiiriluettelo kaikista niistä henkilöistä, joilla on pääsy sisäpiiritietoon ja jotka työskentelevät niille työsuhteen perusteella. Velvollisuus sisältää myös sisäpiiriluettelon toimittamisen toimivaltaiselle viranomaiselle.

Liikkeeseenlaskija voi delegoida (ulkoistaa) oman sisäpiiriluettelon laatimisen ja päivittämisen. Jos liikkeeseenlaskija ulkoistaa sisäpiiriluettelon ylläpitämisen sen puolesta tai lukuun toimivalle, esimerkiksi neuvonantajalle, liikkeeseenlaskija vastaa oman sisäpiiriluettelon laatimisesta ja päivittämisestä ulkoistamisen periaatteiden mukaisesti. Puolesta ja lukuun toimiva vastaa oman sisäpiiriluettelon laatimisesta ja päivittämisestä.

Jos liikkeeseenlaskija delegoi (ulkoistaa) oman sisäpiiriluettelon laatimisen ja päivittämisen kolmannelle taholle, joka ei toimi liikkeeseenlaskijan puolesta tai lukuun, liikkeeseenlaskija vastaa luettelon laatimisesta ja päivittämisestä ulkoistamisen periaatteiden mukaisesti.

Sisäpiiritiedon julkistamisesta (MAR 17 artikla)

Sisäpiiritiedon julkistamista koskeva MAR Q&A -tulkinta ottaa kantaa siihen, miten liikkeeseenlaskijan tulee toimia, kun sisäpiiritiedon julkistamista on lykätty MAR 17(4) artiklan

mukaisesti ja tieto lakkaa olemasta sisäpiiritietoa. Tulkinnan mukaan liikkeeseenlaskijalla ei ole velvollisuutta julkistaa tietoa tai ilmoittaa lykkäämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle, koska tieto on lakannut olemasta sisäpiiritietoa ja jää siten MAR 17(1) artiklan soveltamisalan ulkopuolelle. Liikkeeseenlaskijan tulee kuitenkin huomioida, että sisäpiiriluettelo tulee ylläpitää tiedon luonteen muuttumishetkeen saakka.

Markkinoiden tunnustelu (MAR 11 artikla)

Markkinoiden tunnustelua koskevassa MAR Q&A -tulkinnassa linjataan MAR 11 artiklan ja sen nojalla annetun 2-tason asetusten soveltumista listatun rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijan ei-listattuun rahoitusvälineeseen.

Tulkinnan mukaan tunnustelijan tulee arvioida tapauskohtaisesti, määräytyykö liikkeeseenlaskijan ei-listatun rahoitusvälineen hinta tai arvo listatun rahoitusvälineen perusteella. Jos hinnan tai arvon määräytymisellä on yhteys, MAR:n ja sen nojalla annetun 2-tason asetusten tunnustelua koskevat vaatimukset soveltuvat myös ei-listattua rahoitusvälinettä koskevaan markkinoiden tunnusteluun.

Jos yhteydestä on epävarmuutta, MAR Q&A:ssa suositellaan tunnustelua koskevien menettelytapojen noudattamista.

Johtohenkilön kaupankäynti suljetun ajanjakson aikana (MAR 19 artikla)

MAR 19(12) artiklan perusteella liikkeeseenlaskija voi sallia, että johtotehtävissä toimiva henkilö saa käydä kaupaa omaan lukuunsa MAR 19(11) artiklassa tarkoitettun suljetun ajanjakson aikana tiettyjen edellytysten vallitessa. MAR Q&A -tulkinnan mukaan kaupankäyntiin luvan saaneen johtohenkilön tulee huomioida, että MAR 14 artiklan sisäpiirikauppoja koskeva kielto soveltuu myös suljetun ajanjakson aikana sallittuun kaupankäyntiin.

Toisessa suljettua ajanjaksoa koskevassa MAR Q&A:ssa linjataan, mitä liiketoimia suljetun ajanjakson kaupankäyntikielto koskee. MAR Q&A -tulkinnan mukaan kielto koskee kaikkia ilmoitettavia liiketoimia.

Lisätietoja antavat

- Pia Ovaska, lakimies, puhelin 09 183 5296
- Ville Kajala, johtava asiantuntija, puhelin 09 183 5226

MiFIR-kaupparaportointi alkaa 3.1.2018

MiFIR-sääntelyn myötä kaupparaportointi uudistuu. Sijoituspalvelun tarjoajien tulee rekisteröityä kaupparaportoinnin tiedonkeruupalveluun hyvissä ajoin ennen MiFIR-sääntelyn soveltamisen alkamista 3.1.2018. Sijoituspalvelun tarjoajat rekisteröityvät palveluun itse, tai heidän puolestaan toimiva hyväksytty ilmoitusjärjestelmä voi rekisteröidä sijoituspalvelun tarjoajat ilmoitettavakseen. Rekisteröityminen DCS-tuotantopalveluun alkoi 13.12.2017 osoitteessa <https://dcs.bof.fi>. Tuotantoympäristö vastaa teknisesti testi-ympäristöä, mutta vaatii erillisen rekisteröitymisen, vaikka aiemmin olisi tehty rekisteröityminen testauspalveluun.

Aiemmin tiedotetusta poiketen Suomi.fi tunnustus- ja valtuutuspalvelut eivät tule käyttöön 3.1.2018 alkaen vaan näiden palvelujen käyttöönotto tapahtuu myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana. Asiasta tiedotetaan myös DCS-palvelussa.

Uudistuneessa kaupparaportoinnissa ostaja/myyjä yksilöidään suomalaisen luonnollisen henkilön tapauksessa henkilötunnuksella lisättyä FI-etuliitteellä ja oikeushenkilön tapauksessa LEI-tunnuksella.

Ennen 3.1.2018 toteutetut kaupat raportoidaan nykyiseen MiFID-kaupparaportoinnin TYVI-palveluun. Korjauksia TYVI-palveluun raportoituihin kauppoihin voi tehdä 12.1.2018 saakka. 3.1.2018 lähtien toteutetut kaupat raportoidaan DCS-palvelun kautta MiFIR-sääntelyn mukaisesti.

Testiympäristö on käytössä jatkuvasti osoitteessa <https://dcs.opuscapita.com>. On suositeltavaa testata raportointia testipalvelussa ennen tuotantokäytön aloittamista.

Suosittelomme, että oikeita henkilötietoja sisältäviä kaupparaportteja ei käytetä testauksessa.

Raportoinnissa käytettävä XML-skeemakuvaus sekä raportointiohjeet löytyvät ESMAn verkkopalvelusta osoitteesta <https://www.esma.europa.eu/policy-rules/mifid-ii-and-mifir/mifir-reporting-instructions>. Raportointiskeemasta käytössä on versio 1.0.3 (DRAFT15auth.016.001.01_ESMAUG_Reporting_1.0.3.xsd).

Raportointiesimerkkejä on kuvattu ESMAn kaupparaportointiohjeissa.

Lisätietoja antaa

Mikko Heinsalmi, markkinavalvoja, puhelin 09 183 5380

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen esittämisessä parannettavaa

Finanssivalvonta on kartoittanut Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ESMAn 3.7.2016 voimaan tulleiden vaihtoehtoisia tunnuslukuja koskevien ohjeiden¹ soveltamista listayhtiöiden taloudellisissa raporteissa.

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja käytetään laajasti, sillä niiden arvioidaan olevan merkityksellisiä sijoittajille muun muassa tuloksellisuuden arvioinnissa ja raportointikausien välisessä vertailussa.

ESMAN ohjeiden tarkoituksena on edistää vaihtoehtoisten tunnuslukujen hyödyllisyyttä ja avoimuutta. ESMAn mukaan ohjeiden noudattaminen parantaa vaihtoehtoisten tunnuslukujen vertailtavuutta, luotettavuutta ja ymmärrettävyyttä. Finanssivalvonta on sitoutunut kaikin tavoin edistämään ESMAn ohjeiden noudattamista. ESMAn lisäksi eräät muut organisaatiot, kuten IOSCO ja SEC, ovat viime vuosina antaneet ohjeistusta² vaihtoehtoisten tunnuslukujen esittämisestä.

Eurooppalaisista valvojista Financial Reporting Council ja Irish Auditing and Accounting Supervisory Authority ovat syksyllä 2017 julkaisseet vaihtoehtoisten tunnuslukujen käyttöön liittyvät omat selvityksensä.³

Tämän artikkelin tarkoituksena on kertoa Finanssivalvonnan tekemän kartoituksen havainnoista ja auttaa yhtiöitä arvioimaan vaihtoehtoisista tunnusluvuista antamaansa informaatiota.

Jäljempänä havaintojen yhteydessä esitetään viittauksia ESMAn ohjeiden kyseistä seikkaa käsitteleviin kohtiin sekä ESMAn ohjeiden soveltamisesta antamaan kysymys- ja vastausdokumenttiin⁴.

Kartoituksen kohde

Kartoitus käsitti 20 listayhtiötä, joista kuusi oli suuria, seitsemän keskisuuria ja seitsemän pieniä yhtiöitä. Yhtiöt

1 Linkki: https://www.esma.europa.eu/system/files_force/library/2015/10/2015-esma-1415fi.pdf

2 Linkit: <https://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD532.pdf>, <https://www.sec.gov/divisions/corpfin/guidance/nongapinter.htm>

3 Linkit: <http://frc.org.uk/getattachment/ff987c01-416f-4635-8dba-fdda5530f4b5/091117-APMs-CRR-thematic-review.pdf>, https://www.iaa-sa.ie/getmedia/1fd03585-c071-45a6-bc01-cca56ca8925e/2017_09_05-APM-Thematic-final-for-publication.pdf

4 Linkki: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-51-370_qas_on_esma_guidelines_on_apms.pdf

edustivat kaikkia Helsingin pörssin toimialaluokkia. Finanssi- valvonta kävi läpi yhtiöiden vuoden 2016 vuosikertomukset, jotka sisälsivät toimintakertomuksen ja IFRS-tilinpäätöksen lisäksi tunnuslukuja koskevia tietoja, ja analysoi, mitä vaihto- ehtoisia tunnuslukuja yhtiöt olivat esittäneet ja miten ne olivat soveltaneet ESMAn ohjeiden yksittäisiä kohtia. Lisäksi läpikäynti käsitti näiden yhtiöiden ESMAn ohjeiden voimaan- tulon jälkeen julkistetut Q2 2016 -puolivuositarkastukset, sillä useat yhtiöt esittivät ESMAn ohjeiden noudattamiseen liitty- viä tietoja kyseisessä tarkastuksessa. Tarkastelun ulkopuolelle rajattiin IFRS-tilinpäätökseen sisältyvä segmenttiraportointi ja toimintakertomuksessa segmenteistä esitetyt tunnusluvut, vaikka ne katsotaan vaihtoehtoisiksi tunnusluvuiksi⁵ sekä niin sanotut osakekohtaiset tunnusluvut⁶. Tarkastelun ulko- puolelle rajattiin myös vakavaraisuuden valvontaan liittyvät tunnusluvut sekä fyysiset ja ei-taloudelliset tunnusluvut, koska ESMAn ohjeita ei sovelleta näihin.

Yleiset havainnot vaihtoehtoisista tunnusluvuista annetuista tiedoista

Tehdyn kartoituksen perusteella useilla yhtiöillä on parannet- tavaa antamissaan vaihtoehtoisia tunnuslukuja koskevissa tiedoissa. Puutteita oli lähes kaikkien ESMAn ohjeiden kohtien noudattamisessa.

Finanssivalvonnalle syntyi myös käsitys, että monet yhtiöt ovat mahdollisesti tulkinneet ESMAn ohjeiden koskevan vain vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oikaistuja, kannatta- vuutta kuvaavia tunnuslukuja, koska yhtiöt kertoivat aino- astaan muuttaneensa käyttämänsä terminologian ESMAn ohjeiden mukaiseksi. Tämä oli tehty esimerkiksi korvaamalla aikaisemmin käytetty termi *ennen kertaluonteisia eriä* termillä *ennen vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä* tai kertomalla, että *liiketulos ennen kertaluonteisia eriä* on jatkossa *oikaistu liiketulos*. Tämän kaltaiset maininnat saattoivat olla ainoita viittauksia ESMAn ohjeiden soveltamiseen yhtiön säännö- lissessä taloudellisessa raportoinnissa. Jotkut yhtiöt esittivät IFRS-tilinpäätöksessä vaihtoehtoiset tunnusluvut omana liitetietona, mutta tässä liitetiedossa käsiteltiin ainoastaan oikaistuja tuloslukuja.

Finanssivalvonta toteaa, että vaihtoehtoisten tunnusluku- jen esittämiseen liittyy paljon yksittäisiä kysymyksiä, joihin ESMAn ohjeet eivät välttämättä anna vastausta. Näissä tilanteissa tulisi käyttää tapauskohtaista harkintaa ja arvioida

5 Ks. ESMAn Q&A, kysymys 13: "Scope of the APM guidelines"

6 Valtiovarainministeriön asetus (VMA) liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta 5 § 2 mom. 2 kohta

vaihtoehtoisten tunnusluku- jen esittämistä edellä mainitun ESMAn ohjeiden tarkoituksen lähtökohdista. Myös esitettä- vien tietojen olennaisuutta voidaan arvioida. Finanssivalvon- ta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että arvopaperimarkki- nalain yleisiin periaatteisiin sisältyvä harhaanjohtavan tiedon esittämiskielto tulee ottaa huomioon myös vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitettäessä.

Tehdyn kartoituksen perusteella Finanssivalvonta kehottaa yhtiötä kiinnittämään jatkossa huomiota seuraaviin seikkoi- hin:

- vaihtoehtoisten tunnusluku- jen esittäminen tulisi selostaa erikseen kunkin tunnusluvun osalta
- täsmäytyslaskelmia voitaisiin selkeyttää esittämällä viitta- uksia niihin tilinpäätöksen eriin, joissa osatekijät on esitetty
- oikaistujen tunnusluku- jen osalta tulisi kertoa, mitä ja min- kä suuruisia oikaisuja tilikaudella on tehty, ja miksi näitä oikaistuja tunnuslukuja esitetään.

Esitettyjen vaihtoehtoisten tunnusluku- jen määrä oli merkittävä

ESMAN ohjeet, kohta 17: Vaihtoehtoisella tunnuslu- vulla tarkoitetaan taloudellista tunnuslukua, joka kuvaa mennyttä tai tulevaa taloudellista tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja ja joka on muu kuin sovellet- tavassa tilinpäätösnormistossa määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku.

Otoksen 20 yhtiön vuosikertomuksista, toimintakertomuk- sista ja IFRS-tilinpäätöksistä havaittiin ainakin 65 vaihtoeh- toista tunnuslukua, joihin tulisi Finanssivalvonnan näkemyk- sen mukaan soveltaa ESMAn ohjeita.

Yhtiöiden esittämät vaihtoehtoiset tunnusluvut liittyvät tuottoihin, tulokseen, pääomarakenteeseen ja pääoman tuottoon, rahavirtoihin sekä muihin mittareihin kuvion 1 (s. 6) mukaisesti.

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja käytettiin seuraavasti

- tuottoja kuvaamaan esimerkiksi liikevaihto vertailukelpoi- silla valuutoilla ja orgaaninen kasvu
- kannattavuutta ja sen kehittymistä kuvaamaan esimerkik- si bruttokate, liikevoitto, oikaistu liikevoitto ja oikaistu käyttökate marginaaleineen sekä oikaistu osakekohtainen tulos

- pääomarakennetta ja pääoman tuottoa kuvaamaan esimerkiksi nettovelka, nettovelan ja käyttökatteen suhde sekä oman pääoman tuotto
- rahavirtaa sekä rahavirran ja tuloksen tai pääoman suhdetta kuvaamaan esimerkiksi vapaan rahavirran ja nettotuloksen suhde, sekä
- muuta taloudellista suorituskykyä kuvaamaan esimerkiksi investoinnit ja tilauskanta.

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen lukumäärään vaikuttaa osaltaan se, että ESMAn ohjeiden mukaan vain IFRS-normistossa määritellyt tai nimetyt tunnusluvut, kuten liikevaihto, voitto tai tappio ja osakekohtainen tulos, jäävät ohjeen soveltamisalan ulkopuolelle.⁷ IFRS-tilinpäätökset sisältävät paljon muitakin eriä, joita ei määritellä IFRS-normistossa, mutta joiden esittämistä IFRS-normisto edellyttää. Jos näitä eriä esitetään myös IFRS-tilinpäätöksen ulkopuolella, ESMAn ohjeet soveltuvat tietyin helpotuksin, jotka koskevat muun muassa täsmäytyslaskelmien esittämistä ja korostamiskieltoa.

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen määrään vaikuttaa myös se, että ESMAn ohjeita sovelletaan tunnuslukuihin, jotka laskevat käyttäen IFRS-tilinpäätöksessä esitettyjä eriä tai erien summia, kuten sijoitetun pääoman tuotto, nettovelkaantumisaste ja niin edelleen. Jos tunnusluvun laskemisessa

käytetyt osatekijät ovat IFRS-tunnuslukuja, ohjeita sovelletaan vain itse tunnuslukuun, muussa tapauksessa ohjeita sovelletaan sekä tunnuslukuun että sen osatekijöihin. Tämä tarkoittaa tarvittaessa esimerkiksi osatekijöiden täsmäytyslaskelmien esittämistä. ESMAn Q&A:ssa on selostettu tilinpäätöksestä johdettujen tunnuslukujen esittämistä (ks. ESMAn Q&A, kysymys 3: "Financial measures calculated using exclusively figures stemming from financial statements").

Vaihtoehtoiset tunnusluvut kuvasivat useimmiten kannattavuuden kehitystä

Esitettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen yhtiökohtainen määrä oli merkittävä. Enimmillään yksi yhtiö esitti 27 vaihtoehtoista tunnuslukua ja vähimmilläänkin 9 tunnuslukua. Isot yhtiöt esittivät keskimäärin 22, keskisuuret 18 ja pienet 14 vaihtoehtoista tunnuslukua. Myös vaihtoehtoisten tunnuslukujen hajonta oli suuri: 13 tunnuslukua esiintyi yli 10 yhtiön tiedoissa, mutta 39 tunnuslukua esiintyi ainoastaan 1–3 yhtiön tiedoissa.

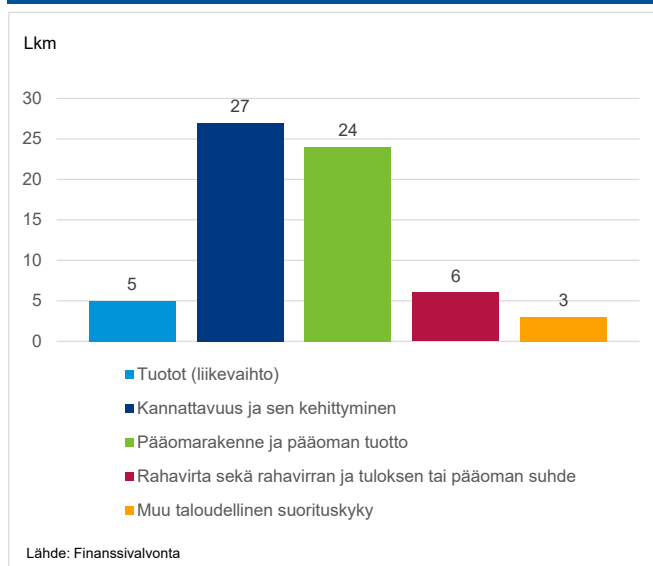
Yleisimmin esitettiin seuraavat vaihtoehtoiset tunnusluvut (sulkeissa esiintymiskerrat)

- liikevoitto (20) ja liikevoittomarginaali (20)
- oikaistu liikevoitto (15) ja oikaistu liikevoittomarginaali (13)
- tulos ennen veroja (18)
- nettovelka (16) ja nettovelkaantumisaste (18)
- omavaraisuusaste (19)
- oman pääoman tuotto (17)
- sijoitetun pääoman tuotto (16)
- investoinnit (19).

Yhtiöiden esittämistä vaihtoehtoisista tunnusluvuista (kuvio 2, s. 7) lukumääräisesti tarkasteltuna lähes puolet kuvasi kannattavuutta ja vajaat 40 % pääomarakennetta ja pääoman tuottoa. Kaikki yhtiöt esittivät useita edellä mainittuja eri tunnuslukuja. Tuottoja kuvaavia vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitti kahdeksan yhtiötä ja rahavirtoihin liittyviä vaihtoehtoisia tunnuslukuja vain neljä yhtiötä.

Otoksen 20 yhtiöstä yhdeksän yhtiötä katsoi, tai niiden esittämien tietojen perusteella voitiin arvioida yhtiön määritelteen, että vaihtoehtoisia tunnuslukuja ovat ainoastaan

Kuvio 1 Mitä tunnusluvut kuvasivat?

⁷ ESMAn ohjeissa viitataan sovellettavaan tilinpäätösnormistoon. Sovellettava normisto voi olla muukin kuin IFRS-normisto, kun yhtiön arvopaperit eivät ole kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla.

sellaiset tunnusluvut, joihin tehdään vertailukelpoisuuteen vaikuttavia taikka muita oikaisuja (esimerkiksi operatiivinen liikevoitto ja käyttökatte).

Seitsemän yhtiötä esitti luettelon käyttämistään vaihtoehtoisista tunnusluvuista, ja niihin sisältyi muitakin kuin edellä mainittuja, vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla tai muilla erillä oikaistuja tunnuslukuja. Näissäkin tapauksissa tunnuslukuja esitetyt ESMAn ohjeiden mukaiset tiedot olivat useissa tapauksissa puutteellisia. Puutteita havaittiin erityisesti täsmäytyslaskelmien esittämisessä. Neljän yhtiön esittämistä tiedoista ei käynyt ilmi, mitä tunnuslukuja ne olivat määritelleet vaihtoehtoisiksi tunnusluvuiksi.

Oikaisuerien määrittelyminen on tärkeää

ESMAN ohjeet, kohta 20: Liikkeeseenlaskijoiden tai esitteestä vastuullisten tulisi määritellä käyttämänsä vaihtoehtoiset tunnusluvut ja niiden osatekijät sekä niihin sovelletut laskentaperusteet, kuten kaikkien käytettyjen olennaisten hypoteesien tai oletusten yksityiskohdat. Liikkeeseenlaskijoiden tai esitteestä vastuullisten tulisi myös osoittaa, liittyykö vaihtoehtoinen tunnusluku tai jokin sen osatekijöistä aikaisemman tai tulevan raportointikauden (odotettuun) tuloksellisuuteen.

ESMAN ohjeet, kohta 21: Liikkeeseenlaskijoiden tai esitteestä vastuullisten tulisi esittää kaikkien käytettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen määritelmät selvästi ja ymmärrettävästi.

ESMAN ohjeiden mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut tulisi määritellä. Tämä koskee myös oikaisueriä.

Vaihtoehtoisista tunnusluvuista oli pääsääntöisesti esitetty laskentakaavat. Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan tietyissä tapauksissa tunnusluku ja sen osatekijät voidaan määritellä laskentakaavan avulla. On kuitenkin huomioitava, että osa vaihtoehtoisista tunnusluvuista tulisi määritellä myös sanallisesti; pelkkä laskentakaava ei ole riittävä. Esimerkiksi oikaistujen tunnuslukujen osalta käytettävät oikaisuerät tulisi kuvata sanallisesti, minkä lisäksi tulisi esittää laskentakaava. Edellä oleva koskee myös organisaation kasvusta esitettyä tietoa. ESMAN Q&A:ssa on selostettu organisaation kasvua kuvaavan tunnusluvun esittämistä (ks. ESMAN Q&A 15: "Definition and basis of calculation").

Finanssivalvonta suosittaa, että yhtiöt arvioisivat, kuvaavatko niiden esittämät laskentakaavat selkeästi ja ymmärrettävästi

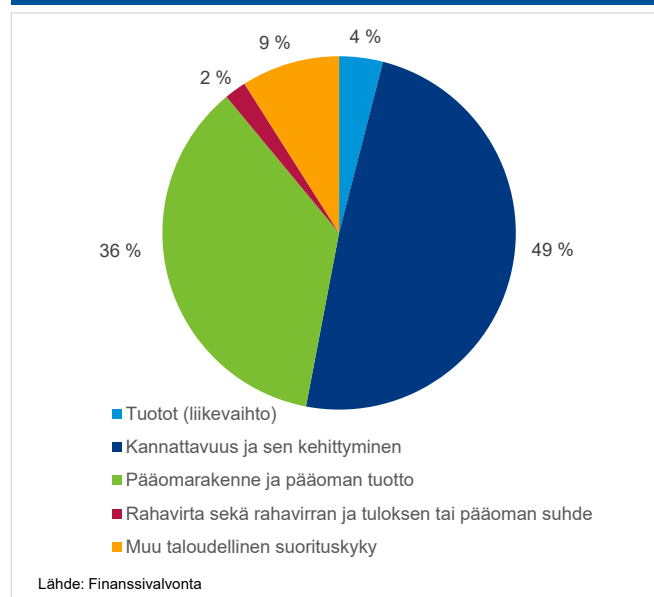
västi tunnuslukuja, ja onko tarvetta lisäksi esittää sanallisia määritelmiä.

Oikaisuerien määritelmät olivat laajoja ja hyvin samankaltaisia otoksen eri yhtiöissä. Vain yksi yhtiö oli määritellyt, minkä suuruinen erän tulee vuositasona olla, jotta sitä voidaan pitää vertailukelpoisuuteen vaikuttavana eränä. Yksi yhtiö esitti vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä määritelmän, jossa oli mainittu ainoastaan kulueriä, muttei yhtään tuottoerää. Sen lisäksi, että käytettävät oikaisuerät tulisi määritellä, Finanssivalvonta suosittaa, että määrittely ja käytettävien oikaisuerien yksilöinti tehtäisiin etukäteen. Määritelmän tulisi lähtökohtaisesti pysyä muuttumattomana, ja oikaisueriä tulisi käyttää johdonmukaisesti tilikaudesta toiseen.

Kaikki kuusi suurta yhtiötä olivat määritelleet uudelleenjärjestelykulut vertailukelpoisuuteen vaikuttaviksi oikaistaviksi eriksi, ja ne oikaistiin liikevoitosta sekä raportointikaudella että vertailukaudella. Finanssivalvonta kehottaa yhtiöitä arvioimaan, minkä laajuiset uudelleenjärjestelyt voidaan luokitella vertailukelpoisuuteen vaikuttaviksi ja siten oikaistaviksi eriksi ja minkä laajuiset uudelleenjärjestelyt itse asiassa kuuluvat tavanomaiseen liiketoimintaan.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavien oikaisuerien määritelmän esittämispaike vaihteli: määritelmä annettiin toimintakertomuksessa (3 yhtiötä), tilinpäätöksen laatimisperiaateissa (4 yhtiötä), erillisessä liitetiedossa (2 yhtiötä) tai tunnusluku- ja laskentakaavojen yhteydessä (4 yhtiötä). Yksi yhtiö esitti määritelmän Q2 2016 -puolivuosikatsauksessa,

Kuvio 2 Eniten kannattavuuteen liittyviä tunnuslukuja

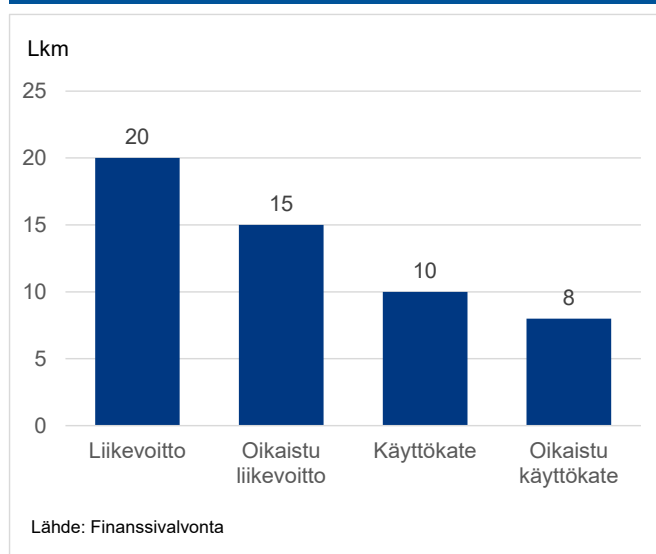
muttei viitannut tähän määritelmään toimintakertomuksessa esittämänsä oikaistun tunnusluvun yhteydessä.

Lähes kaikki yhtiöt esittivät liikevoiton lisäksi jonkin kannattavuutta kuvaavan oikaistun vaihtoehdoisen tunnusluvun

Otoksen yhtiöt esittivät useita vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla tai muilla erillä oikaistuja kannattavuutta kuvaavia vaihtoehdoisia tunnuslukuja (kuvio 3): 16 yhtiötä esitti joko oikaistun liikevoiton tai oikaistun käyttökateen, seitsemän yhtiötä esitti molemmat.

Näistä edellä mainituista 16 yhtiöstä 13 kertoi yleisluonteisella tasolla, mitä vertailukelpoisuuteen vaikuttavat tai muut oikaistavat erät voivat olla. 12 yhtiötä esitti tarkempia tietoja tilikauden (ja vertailukauden) eristä toimintakertomuksessa tulosanalyysin yhteydessä tai tarkemmalla tasolla erillisessä täsmäytyslaskelmassa. Yleisimmin tunnuslukuista oikaistiin tehostamisohjelmiin liittyviä kuluja ja uudelleenjärjestämiskuluja (9 yhtiötä) sekä tase-erien merkittäviä arvonalentumisia (7 yhtiötä). Enimmillään täsmäytyslaskelmassa esitettiin yhdeksän oikaisuerää. Kaksi yhtiötä ei esittänyt lainkaan tietoja vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä (yleisemmin taikka tilikaudelta), ja kahden yhtiön osalta täsmäytyslaskelmassa esitettiin ainoastaan rivi *vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät*, eikä yhtiöiden julkistamista tiedoista siten käynyt ilmi, mitä oikaisuja tunnuslukuihin oli tehty.

Kuvio 3 Yhtiöillä useita oikaistuja tuloslukuja

Finanssivalvonnan havaintojen mukaan vain yhdellä yhtiöllä oikaistu tulosluku oli heikompi kuin IFRS-tilinpäätökseen sisältynyt vastaava oikaisematon tulosluku. Vaihteluväli oli merkittävä: 56 % IFRS-tunnuslukua alhaisemmasta moninkertaisesti korkeampaan oikaistuun tunnuslukuun. Tyypillisimmillään oikaistu tunnusluku oli vajaasta +10 %:sta +20 %:iin parempi kuin oikaisematon.

Finanssivalvonta muistuttaa, että tunnuslukujen oikaiseminen vain kuluerialla, jos samantyyppiseen liiketapahtumaan liittyvää tuottoerää ei oikaistaisi, saattaa johtaa vinoutuneeseen kuvaan tuloskehityksestä, ja voi olla ESMAn ohjeiden yleisten tavoitteiden vastaista. ESMAn Q&A:ssa on otettu kantaa vinoutuneiden tunnuslukujen esittämiseen (ks. ESMAn Q&A, kysymys 17: "Application of the fair review principle to APMs").

Vaihtoehdoisten tunnuslukujen nimeäminen

ESMAN ohjeet, kohta 21: Esitetyillä vaihtoehdoisilla tunnusluvuilla tulisi olla tarkoituksenmukaiset nimet, jotka kuvastavat niiden sisältöä ja laskentaperustetta, jotta välttytään harhaanjohtavan tiedon antamiselta käyttäjille.

ESMAN ohjeet, kohta 25: Liikkeeseenlaskijoiden tai esitteestä vastuullisten ei tulisi nimetä erä virheellisesti kertaluonteisiksi, harvinaisiksi tai epätavallisiksi. Esimerkiksi aikaisempiin kausiin vaikuttaneiden erien, jotka vaikuttavat myös tuleviin kausiin, voidaan vain harvoissa tapauksissa katsoa olevan kertaluonteisia, harvinaisia tai epätavallisia (kuten uudelleenjärjestelykulut tai arvonalentumistappiot).

Finanssivalvonta ei havainnut epä johdonmukaisuuksia tunnuslukujen nimeämisessä. Finanssivalvonta kiinnittää yhtiöiden huomiota kuitenkin siihen, että oikaisueriä voidaan vain harvoin nimetä poikkeukselliseksi tai epätavallisiksi. Eräät yhtiöt olivat määritelleet, että ne oikaisevat tunnuslukuja poikkeuksellisilla ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä, mutta määritelmästä tai täsmäytyslaskelmista ei kuitenkaan käynyt ilmi, mitä erä oli käsitelty poikkeuksellisina. ESMAn ohjeiden mukaan aikaisempiin kausiin vaikuttaneiden erien, jotka vaikuttavat myös tuleviin kausiin, voidaan vain harvoissa tapauksissa katsoa olevan kertaluonteisia, harvinaisia tai epätavallisia. ESMAn ohjeissa mainitaan esimerkkinä uudelleenjärjestelykulut.

Tunnuslukukohtainen selostus vaihtoehtoisten tunnuslukujen esittämiseksi

ESMAN ohjeet, kohta 33: Liikkeeseenlaskijoiden tai esitteestä vastuullisten tulisi selostaa vaihtoehtoisten tunnuslukujen käyttöä, jotta käyttäjät ymmärtävät niiden merkityksellisyyden ja luotettavuuden.

Selostukset vaihtoehtoisten tunnuslukujen käytöstä olivat varsin yleisellä tasolla, eikä tunnuslukukohtaisia selostuksia juurikaan esitetty. Yleisimmin tunnuslukujen käyttämistä perusteltiin sillä, että ne paransivat eri tilikausien välistä vertailukelpoisuutta ja ymmärrystä operatiivisen liiketoiminnan kehityksestä. Neljä yhtiötä ei esittänyt mitään selostusta vaihtoehtoisten tunnuslukujen käytölle.

Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan selostukset vaihtoehtoisen tunnusluvun käytöstä olivat usein boilerplate-tyyppisiä, eivätkä yhtiökohtaisia. Yhtiöiden tulisikin kertoa, miksi esitetty vaihtoehtoinen tunnusluku on hyödyllinen sijoittajalle ja mihin tarkoitukseen tunnuslukua käytetään: käytetäänkö tunnuslukua esimerkiksi sisäisesti yhtiön johtamisessa tai palkitsemisessa vai annetaanko se esimerkiksi analyytikoita varten.

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja koskee lähtökohtaisesti vaatimus täsmäytyslaskelman esittämisestä

ESMAN ohjeet, kohta 26: Vaihtoehtoisesta tunnusluvusta tulisi esittää täsmäytys vastaavan ajanjakson tilinpäätöksen lähimpään suoraan täsmäytettävissä olevaan erään, välisummaan tai loppusummaan ja olennaiset täsmäytyserät tulisi eritellä ja selittää.

ESMAN ohjeet, kohta 27: Liikkeeseenlaskijoiden ja esitteestä vastuullisten tulisi myös esittää tämän vaihtoehtoisen tunnusluvun kannalta merkityksellinen, tilinpäätöksessä esitetty lähin suoraan täsmäytettävissä oleva erä, välisumma tai loppusumma.

ESMAN ohjeet, kohta 29: Jos vaihtoehtoinen tunnusluku on suoraan tunnistettavissa tilinpäätöksestä, täsmäytystä ei tarvita. Näin voidaan menetellä esimerkiksi, jos vaihtoehtoinen tunnusluku on tilinpäätöksessä esitetty loppusumma tai välisumma.

Täsmäytyslaskelmalla tarkoitetaan vaihtoehtoisen tunnusluvun numeerista täsmäytystä tilinpäätöksen erään. Täsmäytuksesta tulisi käydä ilmi olennaiset täsmäytyserät. On mahdollista, että täsmäytyslaskelma voidaan korvata esittämällä tunnusluvun laskentakaava, jos tunnusluvun laskennassa käytetyt osatekijät on tunnistettavissa tilinpäätöksestä. Laskentakaavan yhteydessä voidaan esimerkiksi viitata niihin tilinpäätöksen liitetietoihin, joissa jokin osatekijä, esimerkiksi korollinen nettovelka, on laskettu ja esitetty. Jos täsmäytyserää ei voi suoraan ottaa tilinpäätöksestä, täsmäytyksen tulisi osoittaa, miten tunnusluku on laskettu.

ESMAN ohjeet sisältävät myös helpotuksen täsmäytyslaskelman esittämisestä tilanteessa, jossa vaihtoehtoinen tunnusluku on tilinpäätöksen päälaskelmissa esitetty loppusumma tai välisumma tai tunnusluku on esitetty liitetiedoissa, jotka on yleensä täsmäytetty päälaskelmiin. Täsmäytyslaskelmaa ei esimerkiksi tarvitse esittää IFRS-tuloslaskelmassa esitetystä bruttokatteesta tai liikevoitosta, jos tuloslaskelmasta itsessään käy ilmi, miten tunnusluku on laskettu (ks. ESMAN Q&A, kysymys 2: "Measures presented simultaneously inside and outside financial statements").

Täsmäytyslaskelmien esittämisessä oli paljon puutteita: täsmäytyslaskelmat olivat joko sisällöltään puutteellisia tai useiden tunnuslukujen osalta ne puuttuivat kokonaan. Pääsääntöisesti täsmäytyslaskelmia esitettiin oikaistun liikevoiton, käyttökatteen ja oikaistun käyttökatteen osalta. Kolme yhtiötä esitti täsmäytyslaskelman käyttökatteen ja vertailukelpoisen käyttökatteen välillä. Tämä ei kuitenkaan ole riittävää, jos käyttökatetta ei ole esitetty IFRS-tuloslaskelmassa. ESMAN ohjeiden mukaan oikaistun tulosluvun täsmäytyslaskelma tulisi esittää tilinpäätöksessä lähimpään suoraan täsmäytettävissä olevaan erään, joka oikaistujen tuloslukujen osalta useimmiten on liikevoitto.

Yksitoista yhtiötä esitti täsmäytyslaskelman nettovelkaantumisasteesta ja/tai omavaraisuusasteesta, useimmiten pääoman hallintaa koskevassa tilinpäätöksen liitetiedossa, vaikka lähes kaikki yhtiöt esittivät nämä tunnusluvut. Oman tai sijoitetun pääoman tuottoa koskevan täsmäytyslaskelman esitti yksi yhtiö, vaikka 19 yhtiötä esitti jommankumman tai molemmat näistä tunnusluvuista. Finanssivalvonnan havaintojen mukaan tunnusluvun osatekijät eivät kaikissa tapauksissa löytyneet tilinpäätöksistä vaivatta, ja tästä syystä Finanssivalvonta suosittaakin yhtiöitä käyttämään laskentakaavojen yhteydessä esimerkiksi viittauksia liitetietoihin

tai päälaskelmien eriin, joista tunnuslukujen laskennassa käytetyt osatekijät ovat tunnistettavissa. ESMAn Q&A:ssa on otettu kantaa täsmäytyslaskelmien esittämiseen (ks. ESMAn Q&A, kysymys 16: "Reconciliation").

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi korostaa

ESMAN ohjeet, kohta 35: Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi korostaa, painottaa tai asettaa etusijalle verrattuna tunnuslukuihin, jotka ovat peräisin suoraan tilinpäätöksestä.

ESMAN ohjeet, kohta 36: Vaihtoehtoisten tunnuslukujen esittämisen ei tulisi viedä huomiota pois suoraan tilinpäätöksestä peräisin olevien tunnuslukujen esittämiseltä.

ESMAN ohjeet lähtevät siitä, että vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi korostaa. Ohjeissa ei määritellä tarkemmin korostamisen käsitettä, ja arviointia tulisikin tehdä tapauskohtaisesti. ESMAn Q&A:ssa on lueteltu seikkoja, jotka voivat helpottaa arvioinnin tekemisessä, ja annettu esimerkkejä tilanteista, joissa vaihtoehtoisia tunnuslukuja on korostettu verrattuna suoraan tilinpäätöksestä peräisin oleviin tunnuslukuihin (ks. ESMAn Q&A, kysymys 9: "Concept of prominence").

Kartoituksessa kävi ilmi, että useat yhtiöt esittivät toimintakertomuksessa tulosanalyysiä IFRS-tuloslaskelman liikevoiton ja osakekohtaisen tunnusluvun lisäksi jopa kolmella tai neljällä vaihtoehtoisella tunnusluvulla, kuten käyttökate, oikaistu liikevoitto, oikaistu tulos ennen veroja ja oikaistu osakekohtainen tulos. Yhtiöiden olisi hyvä arvioida, missä määrin usean vaihtoehtoisen tunnusluvun esittäminen tulosanalyysissä voi viedä lukijan huomiota pois tilinpäätöksestä peräisin olevilta tunnusluvilta. Kolme yhtiötä esitti tulosanalyysiä pelkästään IFRS-tuloslaskelman liikevoitosta ja yksi yhtiö pelkästään oikaistusta liikevoitosta. Huomiota on myös kiinnitettävä siihen, että toimintakertomuksessa tulosanalyysin esittäminen yksinomaan oikaistuihin tuloslukuihin perustuen saattaa antaa harhaanjohtavan kuvan yhtiön tuloskehityksestä.

ESMAN ohjeiden korostamiskielto soveltuu myös esimerkiksi toimintakertomuksessa esitetyihin graafeihin. Muutama yhtiö esitti graafin oikaistun liikevoiton kehityksestä ilman, että vastaavaa graafia olisi esitetty IFRS-tuloslaskelman liikevoiton kehityksestä.

ESMAN ohjeiden mukaan korostamiskieltoa ei kuitenkaan sovelleta silloin, kun vaihtoehtoinen tunnusluku on suoraan peräisin tilinpäätöksestä, kuten esimerkiksi tuloslaskelmassa esitetty liikevoitto tai lähtökohtaisesti segmentti-informaation tunnusluvut. Tällöin vaihtoehtoinen tunnusluku voidaan esittää yksinään tilinpäätöksen ulkopuolella esimerkiksi toimintakertomuksessa.

Vaihtoehtoisista tunnusluvuista esitetyt vertailutiedot asianmukaisia

ESMAN ohjeet, kohta 37: Vaihtoehtoisista tunnusluvuista tulisi esittää vertailutiedot vastaavilta aikaisemmilta kausilta. Tilanteissa, joissa vaihtoehtoinen tunnusluku liittyy ennusteisiin tai arvioihin, vertailutietojen tulisi olla suhteessa viimeisimpiin saatavilla oleviin historiallisiin tietoihin.

ESMAN ohjeet, kohta 38: Liikkeeseenlaskijoiden tai esitteestä vastuullisten tulisi esittää täsmäytykset kaikille esitetyille vertailutiedoille.

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen vertailutietojen esittämisessä ei havaittu puutteita ja esittäminen oli ESMAN ohjeiden mukaista. Otoksen sisältyneet yhtiöt esittivät vertailutiedot aikaisemmilta tilikausilta vaihtoehtoisille tunnusluville vähintäänkin tunnuslukutaulukoissa. Vakiintuneen käytännön mukaisesti yhtiöt esittivät vertailutiedot myös toimintakertomuksessa esitetyille vaihtoehtoisille tunnusluvilta.

Siltä osin kuin vaihtoehtoisista tunnusluvuista esitettiin täsmäytyslaskelmia, niissä esitettiin myös vertailutiedot.

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen esittämispaikka vaihteli

Yhtiöt esittivät vaihtoehtoisia tunnuslukuja toimintakertomuksessa, toimintakertomuksen ja IFRS-tilinpäätöksen välissä, konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen välissä, konsernitilinpäätöksen liitetietona sekä tilinpäätöksen jälkeen erillisenä osiona. ESMAN ohjeiden mukaisia tietoja, kuten täsmäytyslaskelmia, perusteluja ja määritelmiä, esitettiin useassa paikassa vuosikertomuksen sisällä. Tästä syystä saattoi olla vaikeaa saada kokonaiskuvaa kaikista yhtiön käyttämistä vaihtoehtoisista tunnusluvuista.

Usean yhtiön kohdalla vuosikertomuksista ei käynyt ilmi, sisältyivätkö esimerkiksi tunnuslukuja koskeva taulukko ja

tunnuslukujen laskentakaavat IFRS-tilinpäätökseen, toimintakertomukseen tai muuhun vuosikertomusinformaatioon. Finanssivalvonta muistuttaa, että VMA edellyttää, että tietyt tunnusluvut, niiden laskentakaavat ja tarvittaessa laskenta-perusteet on kuitenkin esitettävä toimintakertomuksessa tai tilinpäätöksessä.

Lisätietoja antavat

- Anu Lassila-Lonka, markkinavalvoja, puhelin 09 183 5566
- Minna Toiviainen, markkinavalvoja, puhelin 09 183 5219

Listayhtiötilaisuudet 2017

Finanssivalvonta järjesti marras-joulukuun 2017 taitteessa kolme listayhtiöiden taloudelliseen raportointiin liittyvää tilaisuutta, joissa oli yhteensä noin 250 osallistujaa. Aiheina olivat muun muassa myyntituottoja ja rahoitusinstrumentteja koskevat suuret IFRS-hankkeet, käypiä arvoja käsittelevä ESMA:n selvitys, IFRS-valvonnan valvontahavaintoja sekä muita kuin taloudellisia tietoja koskeva raportointivelvollisuus. Tilaisuudessa esiteltiin myös Fivan uuden selvityksen havaintoja vaihtoehtoisten tunnuslukujen esittämisestä taloudellisissa raporteissa. Patentti- ja rekisterihallituksen Tilintarkastusvalvonta osallistui tilaisuuteen kertomalla listayhtiöiden tilintarkastajien valvonnasta. Lisäksi kuultiin Euroopan eri hankkeista, joilla listayhtiöiden tilinpäätösraportointia pyritään tuomaan digiaikaan. Sääntelyaiheina olivat myös MAR ja EMIR.

Listayhtiötilaisuuksien tarkoituksena on koota yhteen laajasti taloudellisen raportoinnin eri sidosryhmiä. Tilaisuuksien esitysmateriaali on saatavilla Finanssivalvonnan verkkopalvelussa osoitteessa www.finanssivalvonta.fi/fi/Listayhtiolle/IFRS/Julkaisut/Esitykset.

Lisätietoja antaa

Markkina- ja menettelytapavalvonta, puhelin 09 183 5585.

*Finanssivalvonta toivottaa
hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta!*

*Finansinspektionen önskar
god jul och gott nytt år!*

*Season's Greetings
from the FIN-FSA!*

**FINANSSIVALVONTA
FINANSINSPEKTIONEN**
FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY

